

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mevrouw Karien van Gennip
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

Betreft: Uitbreiden juridische bevoegdheid testen op alcohol- en drugsgebruik in de mobiliteitssector
Datum: 17 november 2022

Geachte mevrouw Van Gennip,

Graag willen wij reageren op uw brief aan de Tweede Kamer, d.d. 10 mei 2022 inzake de stand van zaken met betrekking tot het dossier Alcohol- en drugstesten (AD-testen).

In deze brief geeft u aan dat binnen uw ministerie het wetgevingstraject weer is opgestart dat moet leiden tot een wettelijke regeling in de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) voor het afnemen van testen op alcohol en drugs bij bedrijven die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015), maar dat u eerst nader onderzoek wil doen naar de aard van de problematiek van alcohol- en drugsgebruik in andere sectoren en de effectiviteit van de mogelijkheid tot testen op alcohol en drugs, alvorens u een wettelijke mogelijkheid voor het afnemen van tests op alcohol en drugs in andere sectoren overweegt.

Wij zijn hierover zeer teleurgesteld. Uw voorganger heeft eerder per brief aan de Tweede Kamer, d.d. 8 juli 2020 namelijk aangekondigd ook voor andere sectoren een wettelijke grondslag te willen creëren voor alcohol en drugstesten voor specifieke situaties met een groot veiligheidsrisico. In de brief is toen ook aangekondigd om met betreffende sectoren en bedrijven in overleg te zullen treden om op basis van criteria specifieke functiegroepen of werkzaamheden te kunnen identificeren, en vervolgens in voorjaar 2021 een wetsvoorstel op te stellen.

OV-NL, de brancheorganisatie van openbaarvervoerbedrijven, Transport en Logistiek Nederland (TLN), de ondernemersorganisatie voor het beroepsgoederenvervoer en logistieke dienstverlening en Koninklijk Nederlands Vervoer (KNV), de koepelorganisatie voor beroepspersonenvervoer, hebben naar aanleiding van die eerdere brief aangegeven graag met uw ministerie dit inhoudelijke gesprek te willen voeren. Helaas hebben wij daarop toen geen verdere reactie ontvangen, en tot onze grote teleurstelling zien wij nu verder uitstel en vertraging in dit dossier.

De mobiliteits- en transportsector heeft dringend behoefte aan een duidelijk en werkbaar wettelijk kader voor alcohol- en drugstesten op korte termijn

In de mobiliteits- en transportsector staat veiligheid voorop. De sector heeft een zwaarwegend belang om te zorgen dat er geen chauffeurs/machinisten onder invloed van alcohol en/of drugs deelnemen aan het verkeer. Transportondernemers willen voorkomen dat medewerkers zichzelf

en/of anderen in een onveilige situatie brengen met een risico op zware ongevallen of zelfs met dodelijke afloop. Het veilig rijden geldt voor de openbare weg, spoor maar ook op eigen bedrijfsterreinen en in warehouses waar heftrucks worden ingezet. Logistieke activiteiten in warehouses worden op grote schaal uitgevoerd door de inzet van heftrucks. In het personenvervoer dragen de bedrijven bovendien de verantwoordelijkheid voor het veilig vervoeren van hun reizigers.

Medewerkers worden op veiligheid getraind en getoetst. Onderdeel van dit veiligheidsbeleid is ook een beleid op alcohol-, drugs- en medicijngebruik (ADM-beleid). Preventie, voorlichting en begeleiding van werknemers staan hierbij centraal. Via een actief voorlichtingsbeleid wordt de bewustwording en verantwoordelijkheid onder medewerkers vergroot. De controle op het gebruik van alcohol en drugs vormt het sluitstuk van dit ADM-beleid, en daarbij hoort dan ook de bevoegdheid tot het uitvoeren van (preventief) testen, handhaving en (arbeidsrechtelijke) consequenties waarbij voldoende rekening wordt gehouden met de privacywetgeving.

Op dit moment hebben werkgevers niet de bevoegdheid om hun medewerkers te testen op alcohol- en drugsgebruik. De privacywetgeving verbiedt bedrijven bijzondere persoonsgegevens te verwerken en als deze bevoegdheid er wel is (bijvoorbeeld voor machinisten), dan is de bevoegdheid wie tests mag afnemen verder niet ingevuld, waardoor alleen politie of inspectie de tests kan uitvoeren. In de praktijk betekent dit dat ook al is er een wettelijk kader hier geen uitvoering aan gegeven kan worden.

Bedrijven in de mobiliteitssector hebben dus een helder wettelijk kader nodig om hun medewerkers indicatief te kunnen testen of – bij grote veiligheidsrisico's – ook preventief en meer regelruimte wie dergelijke testen daadwerkelijk mag uitvoeren.

We beseffen dat het afnemen van ADM-testen een ernstige privacy-inbreuk is op de integriteit van de grondrechten van de werknemers van de bedrijven en daarmee in strijd kan zijn met de AVG. Echter het waarborgen van de veiligheid van werknemers, passagiers en overige weggebruikers is ook een grote verantwoordelijkheid van de vervoersorganisaties. Er zijn gezondheidsrisico's verbonden aan alcohol- en drugsgebruik. We kunnen onze ogen hiervoor niet sluiten. De wetgever en ook de opdrachtgevers verlangen dat de bedrijven in de mobiliteits- en transportsector zorgen voor een veilige werkomgeving. Onze chauffeurs en bestuurders dragen ook een grote verantwoordelijkheid voor het veilig vervoer van reizigers. Net zoals piloten en treinmachinisten mogen zij op grond van wettelijke bepalingen wel worden getest op alcohol- en drugsgebruik, maar is de wetgever onduidelijk over hoe dit praktisch moet gebeuren. Op dit moment is de bevoegdheid om te testen op grond van de wetgeving alleen toegekend aan algemeen opsporingsambtenaren van politie en marechaussee. In de praktijk is dit in onze sectoren niet werkbaar. Wij vragen om een uitbreiding van de bevoegdheid tot het uitvoeren van testen, ook bij andere functies met een groot veiligheidsrisico. Een zorgvuldige inpassing van deze bevoegdheid binnen in een breder ADM-beleid binnen de bedrijven draagt niet alleen bij aan een veiliger werkomgeving maar ook aan een grotere verkeersveiligheid.

Graag ontvangen wij van u een uitnodiging voor een nader inhoudelijk overleg over dit onderwerp. Wij bieden graag onze medewerking aan het verder uitwerken van concrete voorstellen voor aanpassing van wet- en regelgeving die valt onder uw ministerie en/of het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. In afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet,

Paul de Krom
Voorzitter
OV-NL

Bertho Eckhardt
Voorzitter
Koninklijk Nederlands Vervoer

Elisabeth Post
Voorzitter
Transport en Logistiek Nederland

C.C.

M. Harbers, minister van Infrastructuur en Waterstaat